

**MU
SIK**
I UPPLAND

Fagott i fokus

27 september 2018

Uppsala Kammarorkester

Dirigent: Giedrė Šlekytė

Solist: Sebastian Svensson, fagott

Program

Raminta Šerkšnytė
f. 1975

De Profundis för stråkorkester
Allegro molto: velato misterioso

Kim Hedås
f. 1965

Signs för solofagott

Carl Maria von Weber
1786-1826

Fagottkonsert i F-Dur op. 75
Allegro ma non troppo
Adagio
Rondo - Allegro

PAUS

Georges Bizet
1838-1875

Symfoni i C-dur
Allegro vivo
Adagio
Allegro vivace. Trio
Allegro vivace

Konserten beräknas pågå till kl 21.00

Uppsala Kammarorkester

Violin 1

Bernt Lysell, *konsertmästare*
Nils-Erik Sparf
Klara Hellgren
Katarina Edvardsson
Dag Alin
Anders Inge
Anders Lagerqvist

Violin 2

Elin Emtell Rubinsztejn
Marie-Louise Sjöberg
Gabriele Freese
Catharina Ericsson
Christina Gustavsson Hamberg
Dinara Mansurova

Viola

Susanne Magnusson
Sofia Hansen
Jörgen Sandlund

Olof Ander

Åsa Stove Paulsson

Violoncell

Per Nyström
Louise Agnani
Sara Wijk
Gunnar Jönsson

Kontrabas

Barbro Lennstam
Sigrid Granit
Roger Bergman

Flöjt

Hanna Gustafsson
Tove Edqvist

Oboe

Malin Klingborg
Hanna Edqvist

Klarinett

Lena Jonhäll
Jan-Erik Alm

Fagott

Sven Aarflot
Anders Matell

Horn

Fredrik Dickfelt
Lennart Stevensson
Staffan Lundén-Welden
Britt Crafoord

Trumpet

Bengt Fagerström
Paul Hägglöf

Pukor

Christer Ferngren

Giedrė Šlekytė

Giedrė Šlekytė föddes 1989 i Litauen. Hon studerade dirigering vid högskolorna i Graz, Leipzig och Zürich och dirigerade under studietiden vid teatrar och symfoniorkestrar i Tyskland, Tjeckien och Schweiz.

Från säsongen 2016/17 är Giedrė förste kapellmästare vid Stadttheater Klagenfurt i Österrike, där hon imponerat stort i uppsättningar av bl a Enleveringen ur Seraljen, Maria Stuarda, La Traviata, Trollflöjten, Don Giovanni m fl. Hon nominerades i våras till prestigefulla International Opera Awards 2018 i kategorin "Newcomer".

Som gästdirigent har Giedrė Šlekytė under de senaste åren engagerats vid en lång rad opera- och konsertscener i Centraleuropa, såsom Münchner Symphoniker, Oper Leipzig, Musikkollegium Winterthur, Zürich Opera.

Här i Sverige har hon gästtat, förutom Uppsala Kammarorkester, Kungliga Filharmonikerna, Göteborgssymfonikerna, Gävle Symfoniorkester och Norrlandsoperans Symfoniorkester. Nyligen dirigerade Giedrė under Östersjöfestivalen framgångsrikt Litauens Nationalorkester.

Sebastian Stevansson, fagott

Sebastian Stevansson föddes 1987 i musikfamilj i Sigtuna och började spela klarinett innan han som 10-åring bytte till fagott. Hans första lärare var Eva-Lena Holmstedt. Sebastian studerade sedan vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm för Knut Sönstevold, samt i Mannheim för Ole Kristian Dahl.

Efter ett års tjänstgöring vid Norske Operan kom Sebastian till Köpenhamn och har sedan 2012 en fast anställning som solofagottist i Danmarks Radio SymfoniOrkestret. Han är också fagottlärare vid Det Danske Kongelige Musikkonservatorium och verksam i kammarmusikgruppen DiamantEnsemblet i Det Kongelige Bibliotek. Under 2015 arbetade Sebastian som solofagottist i Münchner Philharmoniker under Valerij Gergiev. Han har även spelat i London Philharmonic Orchestra, Philharmonia Orchestra London, Deutsches Sinfonieorchester Berlin, Rotterdam Philharmonic, m fl.

Sommaren 2014 vann Sebastian Stevansson fagotttävlingen *Gillet-Fox Bassoon Competition* i New York och 2016 Kungliga Musikaliska Akademiens stora tävling *Solistpriset*. Han har varit solist med orkestrar såsom Duisburger Philharmoniker, Orquestra Sinfônica de Minas Gerais of Sao Paulo, Musica Vitae, Västerås Sinfonietta, Arméns Musikkår, Göteborgs Symfoniker och Orchestra of Saint Luke's i New York. Han har fått en rad verk komponerade till sig, bl a kvällens *Signs* av Kim Hedås.

Šerkšnytė, Hedås, Weber och Bizet

Ända sedan hon dök upp på Litauens musikaliska scen i slutet av förra seklet har Raminta Šerkšnytė räknats till sitt lands främsta tonsättare. Hennes mycket personliga, postromantiska tonspråk överraskade direkt genom sin blandning av ett starkt och varierat känslomässigt uttryck och en välstrukturerad kompositionsteknik. Lätt att känna igen men aldrig förutsägbart, därtill alltid elegant orkestrerat. Inspirationskällorna är många, från naturen till psykologi, och resultatet är musik som kan vara meditativ, mystisk, nostalgisk, melankolisk eller dramatisk. Liksom bland mycket annat *Vortex*, *Isberg*, *Berg i dimman* eller oratoriet *Solnedgångens och gryningens sånger* betraktas *De Profundis* för stråkorkester från 1998 som ett av hennes mest betydande verk. Titeln betyder "ur djupet", det vill säga inledningsorden i Psaltarens psalm 130. Det har sagts att en av styckets mest anslående egenskaper är det frikostiga slösandet med goda idéer. De kan överges lika snabbt som de presenterats, utan att resultatet känns ofokuserat. Snarare påminns man om exempelvis Stravinskys virtuosa komponerande. Raminta Šerkšnytės musik har lockat till sig storheter som Gidon Kremer med sin ensemble Kremerata Baltica, Bayerska Radions symfoniorkester under Mariss Jansons och Ardittkvartetten.

Kim Hedås koncentrerade sig i början av sin tonsättargärning på att skriva elektroakustisk musik. Genombrottet kom 1994 med *Good Morning, Love - It's Springtime In My Heart!* - tala om livsbejakande verktitel! Det tyckte man också i Bourges i Frankrike där hon erövrade ett mycket prestigeladdat pris för elektroakustiska kompositioner. Med tiden breddades produktionen till att även omfatta orkester-, kammar- och körmusik. Ett verk av ovanligt slag är *Via*, välkänt för

de boende i Malmö. En tolv timmar lång ljudinstallation där symfoniorkester varvas med andra instrument och ljudinspelningar, skriven till invigningen av kulturhuset Malmö Live 2015 och spelad dygnet runt året om, genom tjugo högtalare som installerats i bänkar på den långa gångbron i anslutning till kulturhuset, liksom i gräset vid brons fäste. Musik och arkitektur i synnerligen skön förening. *Signs* för solofagott skrevs för kvällens solist Sebastian Svensson på beställning av Sveriges Radio P2 Live, och uruppfördes i Berwaldhallen 2016. Enligt tonsättaren är idén bakom verket att "utgå ifrån skriftens mening, hur skriften förändras när nytt kommer till, hur den ursprungliga betydelsen skiftar allteftersom skriften växer fram". Tanken känns besläktad med hennes doktorsavhandling *Linjer. Musikens rörelser - komposition i förändring*, som förhåller sig till musikens relationer. Hur förhåller sig musik till det som inte är musik?

Kompositör, dirigent, pianovirtuos, författare - Carl Maria von Weber var urtypen för en romantisk konstnär, en som tydde sig till poesi, historia, folklore och legender för sin inspiration. Han var son till en något äventyrlig far (släkt med Mozarts hustru Constanze) som hade fantiserat ihop familjens adliga ursprung, varit verksam både som officer och musiker, blivit stadsmusikdirektör och teaterkapellmästare med fast tjänst, men som senare övergått till att leda kringresande operasällskap. Han ville göra en ny Mozart av sin son, men som det uttrycks i ett äldre svenskt musiklexikon: "Fadern saknade alla förutsättningar för att leda en ung begåvning". Ett kringflackande liv redan i barndomen är väl inte alldeles optimalt. Men det gick ju rätt bra ändå. Carl Marias egna egenskaper räckte långt, sällskaplig, dynamisk och praktisk

handlingsmänniska som han var. Weber kom att bli en av den tyska nationalromantikens första stora tonsättare. Operan *Friskytten* må vara hans stora mästerverk, men musiken för träblåsare är också betydelsefull. *Fagottkonserter* beställdes av hovkapellisten Georg Friedrich Brandt i München redan då Weber var tjugofem år gammal, och han komponerade den också vid den tiden. Men först elva år senare förbereddes den för tryckning, med några mindre ändringar. Det lyriska adagiot skulle kunna vara en aria i en av hans operor, minnen av *Friskytten* än en gång. Weber avled blott fyrtio år gammal i London, kort efter Covent Garden-operans premiärföreställning av *Oberon*. Operan var en beställning därifrån, den fullbordades i den brittiska huvudstaden och Weber dirigerade själv uruppförandet. Stor succé och blomsterregn, men den svåra lungsjukdomen hann ikapp honom. Han begravdes i London, men tjugo år senare fördes kroppen med hjälp av Richard Wagner tillbaka till Tyskland för att begravas i fosterjorden. Rätt romantiskt det också.

Georges Bizet å sin sida uppnådde som synes inte ens fyrtio års ålder. Lika romantisk som tragisk är också auran av misskänt geni som vilar över hans öde. Att Bizet så tidigt avled i vad som förmodas ha varit en hjärtattack, fullständigt övertygad om att operornas opera *Carmen* blivit en flopp, tillhör musikhistoriens stora sorgligheter. När det gäller underbara *Symfoni i C-dur* från 1855 fick den vänta i 80 år på sitt uruppförande, något som tonsättaren själv inte var alldeles oskyldig till. Han tycks inte alls ha insett dess kvaliteter, utan betraktade den som ett ungdomligt snedsprång som man gott kunde undertrycka. Gärna till förmån för hans senare symfoni i C-dur från 1871, den som har undertiteln *Roma*. Hörvärd men långt ifrån något mästerverk och idag

en sällsynthet, medan ungdomssymfonin sedan 1935 spelas överallt. Så här började det: Den tonårige Georges studerade sedan sju år vid Pariskonservatoriet. Tonsättaren Charles Gounod fascinerade honom mer än den lärare han egentligen gick hos där, och det var Gounod som han betraktade som sin verklige läromästare. Hösten 1855 arrangerade Bizet Gounods första symfoni för piano. Inspirerad av sin pianoreduktion påbörjade ynglingen sin egen symfoni i slutet av oktober och var klar en månad senare. Det är oklart om Gounod någonsin fick ta del av sjutton-åringens mästerstycke.

Bizets änka Geneviève gifte om sig och blev i sitt nya äktenskap ett gott namn i det parisiska sällskapslivet. En frekvent gäst i hennes salonger var tonsättaren Reynaldo Hahn, bland annat firad som framstående Mozart-dirigent. Geneviève skänkte honom en större samling av Bizets manuskript, däribland C-dursymfonin. Hahn låg alltför länge på materialet, först i årtal, därefter lämnade han över alltihop till Pariskonservatoriet. Samtidigt hävdade han att förutom operan *La Jolie fille de Perth* fanns där inget av värde. Nu skrev man 1933, och senare samma år upptäcktes symfonin då den brittiske Bizet-kännaren D.C. Parker rotade i konservatoriets papper. Han visade den för den store österrikiske dirigenten Felix Weingartner, som naturligtvis blev eld och lågor. Det var Weingartner som ledde uruppförandet i Basel i februari 1935, och segertåget kunde börja. Sensmoral: Lita aldrig på någon - varken på upphovsmän eller deras mer eller mindre välvilliga kolleger.

/Gunnar Lanzky-Otto

Jubileumssång

Uppsala Kammarorkester firar sitt 50-årsjubileum hela säsongen 2018-2019. Vi återger minnen från olika tidpunkter under dessa 50 år. I det här programmet får vi ta del av kontrabasisten Staffan Sjöholms berättelse. Intervjuad av Jörgen Runeby.

Staffan spelade i Uppsala Kammarorkesters allra första konsert 50 år sedan!

Staffan Sjöholm var med den där historiska torsdagen i december 1968 när Uppsala Kammarorkester spelade sin första konsert. Han trivdes så bra att han stannade hos orkestern i hela 41 år! Vi pratar orkesterminnen, jazz och om vikten av att gymnastisera med sitt instrument.

Staffan Sjöholm var en ung kontrabasist som ännu inte hade avslutat sin utbildning vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm när han tog plats i Uppsala Kammarorkester för första gången.

- Jag hade fått reda på att orkestern skulle starta, så jag gick helt enkelt dit och anmälde mitt intresse. Eftersom det inte fanns någon annan som spelade bas, så fick jag platsen, säger han med ett skratt.

Nära till skratt är något han har, Staffan, och han berättar gärna om sitt långa musikerliv, ett liv som han i princip hela tiden varit trogen Uppsala Kammarorkester och Uppsala Kammarsolister.

- Det här en av de bästa anställningar som man kan önska sig, man får spela en varierad repertoar med bra musiker. Jag har trivts jättemycket med orkestern, säger han.

Nu är han bosatt i Stockholm, men Staffan är uppvuxen i ett prästhem i Uppsala. I familjen fanns ett stort musikintresse och flera i släkten spelade. Staffan visade tidigt begåvning och uppmuntrades att börja med piano.

- Från början var piano mitt huvudinstrument, berättar han. Jag började spela i kommunala musikskolan när jag var nio år. Men som många andra ungdomar gillade jag den nya musiken, jazz och särskilt bebop. Vi var ett gäng som träffades som lirade plattor

tillsammans och så småningom började vi spela ihop.

Och det var faktiskt jazzen som fick honom att börja med kontrabas.

- Jag hade en kompis som var väldigt skicklig på piano, så då fick jag spela bas istället. Men det gjorde mig absolut ingenting, eftersom jag verkligen gillade basen.

- Efter studenten sökte jag mig till musiklärarklassen i Stockholm. Jag hade fått barn och tänkte att det skulle trygga försörjningen. Först efter musiklärarexamen började jag i kontrabasklassen.

Att kunna leva som musiker var det Staffan helst av allt ville, men precis då som nu, var det svårt att försörja sig som musiker. Men nya möjligheter i hemstaden skulle öppna sig.

När Carl Rune Larsson, dirigent och ledare för universitetets orkester Akademiska kappellet, och eldsjäl bakom Uppsala Kammarorkester, lyckades få anslag till en ny stadsorkester i Uppsala, anmälde Staffan sig och tog plats som kontrabasist. Där skulle han stanna i 41 år, tills han pensionerade sig 2009.

Kammarorkesterns konserter hölls från början bl a i Uppsala universitets aula och under åren skulle det bli många konserter där.

- Efter de större konserterna med Akademiska kapellet var det fest på Musicum och Carl Rune höll lysande tal om att det var något verkligt fint vi varit med om. Han var duktig på det och duktig på att övertala folk. Det var väl därför drömmen om kammarorkestern kunde realiseras.

En annan sak som Carl Rune Larsson var bra på, var samarbeten.

- Ja, vi hade många samproduktioner med regionmusiken, universitetet, kyrkan och Stads-teatern. En scenisk uppsättning jag minns med glädje var Igor Stravinskij's *Historien om en soldat*, som vi turnerade i länet med.

Men den första konserten med Uppsala Kammarorkester, den kommer inte Staffan så mycket ihåg av.

- Nej, inte just den, men att det var roligt, det minns jag. På den tiden bestod orkestern av en brokig skara musiker, både amatörer och frilansande proffsmusiker. Det lät väl inte alltid så bra, men staden hade äntligen fått en kammarorkester!

Men kvaliteten blev bättre allteftersom. 1977 markerar en milstolpe, då fick orkestern egna anställda som skulle fungera som stämledare för orkestern.

- Jag sökte platsen och fick en heltidstjänst. Det kändes fantastiskt bra. Förutom jag själv var det Peter Engström på violin, amerikanen James Horton på viola och så den kände bulgariske violinisten Emil Kamilarov, som hade lockats till Uppsala. Året efter startade även Uppsala Kammarsolister, "den lilla gruppen", där jag egentligen hade min huvudsakliga sysselsättning.

Samma år, 1978, bestämdes också att samtliga musiker skulle provspela för att få vara med i orkestern.

- Det märktes nog inte på en gång, men successivt blev orkestern bättre och bättre. I dag är den ju ansedd som en av Sveriges bästa, säger Staffan, inte utan stolthet.

- Inte minst har ju orkestern haft duktiga dirigenter. Gérard Korsten, skällde och gnällde, men var väldigt skicklig. Paul Mägi, minns jag med värme, en snäll man som gillade att spela stycken som egentligen krävde större orkestrar, men som gjorde det bra, säger han med eftertryck.

Nu femtio år efter den första konserten, och snart tio år efter sin pension, besöker Staffan ofta sin gamla arbetsplats och försöker se de flesta av konserterna. Är det något han önskar sig för framtiden?

- Jag har ju lite speciell musiksmak. Jag tycker om moderna klassiker som Bartók, Schönberg och Stockhausen. De skulle jag vilja höra mer av.

Spelar du något själv nuförtiden?

- Det blir mest hemma för mig själv, det är bra för knoppen och kroppen, säger han. Ibland kan jag gå ner till Fasching och lira jazz med andra musiker. Men faktiskt, är det något man uppskattar efter ett liv av musik, så är det tystnad. En ren njutning, skrattar Staffan Sjöholm, legendarisk kontrabasist i Uppsala Kammarorkester - 50 år i år.

Musik i Upplands kommande konserter

6 oktober kl 16.00 Uppsala Konsert & Kongress, Restaurangen *fri entré*
Carte Blanche - Trio X

Hemliga gäster

Arrangeras i samarbete med Musikens Hus Vänner och Uppsala Konsert & Kongress

7 oktober kl 16.00 Uppsala Konsert & Kongress, Sal B

Drömmar om Böhmen - Linnékvintetten

Pierre Torwald, naturtrumpet

Musik av bl a Vejanovsky, Biber och Wagner

13 - 21 oktober Konsertkarusellen, turné i Uppsala län

Cinema - Linnékvintetten

Musik som inspirerat filmskapare

Arrangeras i samarbete med länets kommuner och föreningar. Turnéplan: www.musikiuppland.se

21 oktober kl 16.00 Uppsala Konsert & Kongress, Sal B

27 oktober kl 16.00 Konstakademien, Stockholm

Här och nu - Uppsala Kammarorkester

Musik av Tarrodi, Gubajdulina, Dean, Elgh

25 oktober kl 19.00 Uppsala Konsert & Kongress, Stora salen

Öppen repetition 25 oktober kl 11.50-12.50

Franskt med Ferschtman - Uppsala Kammarorkester

Rebecca Miller, dirigent. Liza Ferschtman, violin

Tarrodi *Zephyros*, Saint Saëns *Violinkonsert nr 3*, Brahms *Symfoni nr 2*

13 - 21 november Konsertkarusellen, turné i Uppsala län

Kerstin Avemo, Rickard Söderberg, Johan Reis - Opera- och musikalmusik!

Arrangeras i samarbete med länets kommuner och föreningar. Turnéplan: www.musikiuppland.se

Musik i Uppland samarbetar med Vi-skogen

Utöver en blomma, som tack till våra artisters medverkan planterar Musik i
Uppland fem träd i Vi-Skogen som en gåva till vår gemensamma jord.

Musik i Uppland, Box 3106, 750 03 Uppsala, tel. 018-17 19 20, info@musikiuppland.se

Länsmusikchef: Peter Waldemarsson 018-17 19 33

Orkesterchef: Mona Gunnarsson 018-17 19 36, mona.gunnarsson@musikiuppland.se

Marknad/kommunikation: Veronika Savolainen 018-17 19 34, veronika.savolainen@musikiuppland.se

Foto: Sebastian Svensson/Tor Raswill, Giedrė Šlekytė/Aleksey Vylegzhanin, Staffan Sjöholm/Jörgen Runeby

- Följ Uppsala Kammarorkesters jubileumsår på facebook!
www.facebook.com/uppsalakammarorkester
- Se Musik i Upplands aktiviteter också via facebook, twitter och youtube.
www.musikiuppland.se

**MU
SIK**
I UPPLAND